

ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΣΤΟ ΕΣΠΑ 2007-2013 ΠΟΥ
ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΚΡΗΤΗΣ

ΜΥΛΩΝΑΚΗ ΕΛΕΝΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΩΝΙΑΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ABSTRACT	5
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	6
1.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.....	7
1.3 ΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	7
2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	8
2.1 ΤΟ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ	8
2.2 ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΜΕΣΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	9
2.2.1 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	9
2.2.2 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (2007-2013)	10
2.2.3 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΟΕΣ)....	10
2.3 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΣΠΑ	12
3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	21
3.1 ΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ – ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΟΘΗΚΑΝ ..	21
3.1.1 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ 21	
3.1.2 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	25
3.2 ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ.....	25
3.2.1 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΟΥ ΣΟΦΟΚΛΗ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ (ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ).....	25
3.2.2 ΟΔΟΠΟΙΙΑ ΑΠΟ ΟΙΚΙΣΜΟ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΥΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΕΩΣ ΟΙΚΙΣΜΟ ΒΑΛΗ ΔΗΜΟΥ ΓΟΡΤΥΝΑΣ	25
3.2.3 ΕΡΓΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	26
3.2.4 ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΜΑΛΛΙΩΝ.....	27

3.2.5	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΑΝΟΡΜΟΣ - ΕΞΑΝΤΗΣ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΚΡΗΤΗΣ (Β.Ο.Α.Κ) ΣΤΟ Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ.....	28
3.3	ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	28
3.3.1	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΕΛΛΑΔΑΣ - ΚΥΠΡΟΥ» «ΒΙΩΣΙΜΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ» ΜΕ ΑΚΡΩΝΥΜΟ ΕΝΕΡΓΕΙΝ.	28
3.3.2	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΕΣΠΑ- ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗΣ	28
3.3.3	ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΈΣ ΑΝΑΒΑΘΜΪΣΕΙΣ ΔΗΜΌΣΙΩΝ ΑΝΟΙΧΤΩΝ ΧΩΡΩΝ.....	28
3.4	ΕΣΠΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	28
4.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	34
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	36

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ), περιλαμβάνει προγράμματα χρηματοδότησης τα οποία δίνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν ως κύριο στόχο την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και του επιπέδου διαβίωσης, σε σύγκριση με τους μέσους Ευρωπαϊκούς όρους. Οι δικαιούχοι είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί οργανισμοί, φορείς ή επιχειρήσεις αρμόδιοι για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων.

Η παρούσα εργασία λοιπόν, συγκεκριμενοποιεί τα έργα της περιφέρειας Κρήτης που εντάχθηκαν σε ευρωπαϊκή χρηματοδότηση κατά την περίοδο 2007-2013. Στο τέλος, δίνονται κάποια χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τη διαδικασία ολοκλήρωσης έργων ΕΣΠΑ.

ABSTRACT

The National Strategic Reference Framework (NSRF), includes funding programs which are given by the European Union and have as a goal the development of the Greek economy and living standards compared with the average European terms. The beneficiaries are public or private organizations, agencies or companies responsible for initiating or initiating and implementing operations.

The main goal is to present the main projects of Crete prefecture that are being applied for participating in ESPA funding the period 2007-2013. At the end there are the assumptions related to the participating in ESPA and difficulties as long as the problems that many of the projects are being faced during the accomplishment procedure.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 - 2013, αποτελεί τον εθνικό ελληνικό προγραμματισμό δημοσίων έργων που πραγματοποιείται με τη βοήθεια των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007-2013. Η εργασία αυτή έχει ως στόχο να παρουσιάσει την πορεία των αναπτυξιακών έργων που έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ και αφορούν την περιφέρεια Κρήτης. Παράλληλα, παρουσιάζονται τα ευρωπαϊκά και εγχώρια όργανα διαχείρισης των Κονδυλίων, ο ρόλος τους στη ανάπτυξη των περιφερειών, καθώς και η σημαντικότητα τους στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Στα πρώτα κεφάλαια παρουσιάζονται οι γενικοί όροι του νομικού πλαισίου για το ΕΣΠΑ, καθώς και οι τομείς που αυτό επικεντρώθηκε στη πενταετία 2007-2013. Στα επόμενα κεφάλαια, αναλύονται διεξοδικά ο ρόλος του ΕΣΠΑ στην περιφερειακή ανάπτυξη. Στα τελευταία κεφάλαια αναπτύσσονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιφέρειας Κρήτης καθώς και τα έργα που ενταθήκαν στο Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο στήριξης και πόσα από αυτά μπήκαν σε πορεία υλοποίησης. Τέλος, τα συμπεράσματα που προκύπτουν αναδεικνύουν το προβληματικό χαρακτηριστικό υλοποίησης έργων πνοής με την άρρηκτη σύνδεση τους με την άσκηση μικροπολιτικής.

1.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

- A. Τι είναι το ΕΣΠΑ;
- B. Με ποιους όρους αποφασίζεται ποια έργα θα ενταχθούν στο ΕΣΠΑ;
- Γ. Ποια είναι τα αρμόδια όργανα συντονισμού των ευρωπαϊκών κονδυλίων
- Δ. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιφέρειας Κρήτης;
- Ε. Ποια είναι τα έργα που εντάχτηκαν στο ΕΣΠΑ;
- Ζ. Ποιοι είναι οι λόγοι που μόνο κάποια από αυτά υλοποιούνται και ποια είναι η πορεία υλοποίησής τους;

1.3 ΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα κυριότερα προβλήματα που προέκυψαν έχουν σχέση με την έλλειψη πληροφόρησης σχετικά με την ακριβή πορεία των έργων. Ένα άλλο θέμα ήταν η έλλειψη επιστημονικής βιβλιογραφίας σε σχέση με την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και την Περιφερειακή ανάπτυξη των χωρών. Όλες οι πληροφορίες συγκεντρώθηκαν από τον ηλεκτρονικό αλλά και έντυπο τύπο.

2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 ΤΟ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Ο εθνικός αναπτυξιακός σχεδιασμός είναι αποτέλεσμα της προσπάθειας σύνθεσης προτάσεων και προτεραιοτήτων που καθορίζονται από την κεντρική διοίκηση. Κύριος στόχος είναι να συναντηθούν οι γραμμές που θέτονται από την ευρωπαϊκή ένωση με τις ανάγκες της κάθε περιφέρειας και της Ελληνικής κεντρικής διοίκησης. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σχεδιασμού πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις, επιδιώκοντας τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή και συναίνεση φορέων και κατοίκων, στη διαμόρφωση των στρατηγικών επιλογών που θα οδηγήσουν στην επίτευξη ενός μακροπρόθεσμου αναπτυξιακού οράματος για τη χώρα. Πριν ενημερωθούν οι αρμόδιες ευρωπαϊκές αρχές για τις ανάγκες της ελληνικής επικράτειας πραγματοποιήθηκαν τα αναπτυξιακά συνέδρια, με στόχο να αναδείξουν ποιες είναι οι ανάγκες για χρηματοδότηση των Ελληνικών περιφερειών.

Βασική αρχή αποτέλεσε η αρχή της εταιρικής σχέσης η οποία εφαρμόστηκε πλήρως στις διαδικασίες κατάρτισης του ΕΣΠΑ και βασίστηκε στην αρχή της διαφάνειας. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαβούλευσης δημοσιοποιήθηκαν στην ιστοσελίδα του ΥΠΟΙΟ και κοινοποιήθηκαν σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς τα βασικά υποστηρικτικά έγγραφα του σχεδιασμού¹. Οι προτάσεις των φορέων αναρτήθηκαν σε ειδική ιστοσελίδα του ΥΠΟΙΟ για την 4η Προγραμματική Περίοδο, δίνοντας τη δυνατότητα ευρύτερου διαλόγου και ενημέρωσης των πολιτών.

---

¹ ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2007 – 2013, υπουργείο οικονομικών (1/2007)

2.2 ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΜΕΣΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

2.2.1 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στόχος του ΕΤΠΑ είναι να συμβάλει στην ενίσχυση της οικονομικής και της κοινωνικής συνοχής μειώνοντας τις περιφερειακές διαφορές ανάμεσα στα κράτη μέλη.² Το ταμείο συμβάλλει στην πραγματοποίηση και εφαρμογή των κοινωνικών δομών ώστε να εξασφαλίζεται η ομοιογένεια ανάμεσα στους τομείς ανάπτυξης των ευρωπαϊκών κοινωνιών.

Πεδίο εφαρμογής

Η παρέμβαση του ΕΤΠΑ επικεντρώνεται σε ορισμένες θεματικές προτεραιότητες που αντικατοπτρίζουν τη φύση των στόχων «Σύγκλιση», «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» και «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία».

Κυρίως, προωθεί έργα, των οποίων οι επενδύσεις συμβάλλουν στη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης και σε υποδομές. Επίσης, χαρακτηριστικό των έργων αυτών είναι τα μέτρα στήριξης της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, που περιλαμβάνουν την παροχή βοήθειας και υπηρεσιών στις επιχειρήσεις, ιδίως στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), καθώς και η τεχνική βοήθεια.³

---

² http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24234_el.htm

³

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8C_%CE%A4%CE%B1%CE%BC%CE%B5%CE%AF%CE%BF_%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%B5%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%91%CE%BD%CE%AC%CF%80%CF%84%CF%85%CE%BE%CE%B7%CF%82

2.2.2 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (2007-2013)

Είναι το βασικό χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στα κράτη μέλη, καθώς και για την ενίσχυση και προώθηση κυρίως της οικονομικής συνοχής. Οι δαπάνες του ΕΚΤ αντιστοιχούν σε περίπου 10% του συνολικού προϋπολογισμού της Ε.Ε. Το ΕΚΤ στηρίζει τις πολιτικές σχετικές με την στρατηγικής της Λισσαβόνας στην ανάπτυξη και την απασχόληση.

Ειδικότερα, το ΕΚΤ αποσκοπεί στην επίτευξη της πλήρους απασχόλησης, στη βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας της εργασίας, στην προαγωγή της κοινωνικής ένταξης (ιδίως στην πρόσβαση των λιγότερο ευνοημένων ατόμων στην απασχόληση), καθώς και στη μείωση των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών ανισοτήτων στον τομέα της απασχόλησης.⁴

Επιπλέον, στο πλαίσιο του στόχου «Σύγκλιση», το ΕΚΤ στηρίζει τις εξής προτεραιότητες⁵: (1) περισσότερες επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό, με μεταρρυθμίσεις στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεγαλύτερη συμμετοχή στη διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της έρευνας και της καινοτομίας· (2) ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματικότητας με σκοπό τη συμβολή στη χρηστή διακυβέρνηση.

2.2.3 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΟΕΣ)

Δεδομένων των δυσχερειών που συναντούν τα κράτη μέλη στον τομέα της διασυνοριακής συνεργασίας, καθιερώθηκε ένα όργανο ώστε να βοηθάει στη διατήρηση πολιτικών συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη η στα

---

⁴ http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24232_el.htm

⁵ [http://www.eye-ekt.gr/\(S\(dtv0cy451nbdaa45xm4t3vvy\)\)/eye/bannerIn.swf?xmlPath=contact.xml](http://www.eye-ekt.gr/(S(dtv0cy451nbdaa45xm4t3vvy))/eye/bannerIn.swf?xmlPath=contact.xml)

υπό-ένταξη κράτη. Ο ευρωπαϊκός όμιλος εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) διαθέτει νομική προσωπικότητα και οι αρμοδιότητες του ενεργοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2007.

Στόχος

Στόχος του ΕΟΕΣ είναι να διευκολύνει και να προωθεί τη διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία μεταξύ των μελών του. Ο όμιλος αποτελείται από κράτη μέλη, περιφερειακές αρχές, τοπικές αρχές και/ή οργανισμούς δημοσίου δικαίου σε προαιρετική βάση.⁶

Σύμβαση, καθήκοντα και αρμοδιότητες

Οι αρμοδιότητες του ΕΟΕΣ ορίζονται σε υποχρεωτική σύμβαση συνεργασίας που δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία των μελών της. Τα μέλη είναι αυτά που θα αποφασίζουν πότε ο ΕΟΕΣ θα λειτουργεί ως χωριστό όργανο ή αν λειτουργεί υποστηρικτικά στις Κρατικές Λειτουργίες των μελών του.⁷

Στον ΕΟΕΣ ανατίθεται είτε η υλοποίηση προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα, είτε η υλοποίηση κάθε άλλης δράσης διασυνοριακής συνεργασίας με ή χωρίς κοινοτική οικονομική παρέμβαση. Τα μέλη του ΕΟΕΣ εδρεύουν στην επικράτεια τουλάχιστον δύο κρατών μελών.⁸

---

⁶<http://www.ypes.gr/el/Ministry/Actions/DiethEuroThemOTA/ProgramSynergas/EUROOMILEDAFSYN/EOES/>

⁷ http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24235_el.htm

⁸ http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24235_el.htm

Η σύμβαση καθορίζει τα καθήκοντα του ΕΟΕΣ, τη διάρκειά του και τους όρους διάλυσής του. Μέσα στο νομικό έγγραφο της σύστασης καθορίζεται το πώς θα συνεργάζονται τα μέλη. Το δίκαιο που θα εφαρμοστεί ανάμεσα στα κράτη μέλη του για κάθε συνεργασία τους (προγράμματα INTERREG) είναι διαφορετικό σε κάθε περίπτωση και καθορίζεται από τον τρόπο συνεργασίας μεταξύ τους. Εν συνεχεία, ο ΕΟΕΣ θεσπίζει το καταστατικό του με βάση τη σύμβαση. Τα μέλη συντάσσουν ετήσιο σχέδιο προϋπολογισμού, το οποίο αποτελεί αντικείμενο ετήσιας έκθεσης που πιστοποιείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.⁹

2.2.4 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΣΠΑ

Η «Διυπουργική Επιτροπή Συντονισμού και Χάραξης Πολιτικής Αναπτυξιακού Προγραμματισμού 2007-2013» έπαιξε καθοριστικό ρόλο στο Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Μέρος του ΕΣΠΑ¹⁰, θέτοντας τις πολιτικές σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Στη διυπουργική επιτροπή συμμετέχουν ο Υπουργός οικονομικών και ο Υπουργός ανάπτυξης, ενώ κάποιες φορές κρίνεται αναγκαία και η συμμετοχή άλλων υπουργών. Ο ρόλος της επιτροπής είναι ο συντονισμός των ευρωπαϊκών κονδυλίων σε σχέση με τους τομείς της οικονομίας που θέλει να ενισχύσει.

Σημαινόντα ρόλο στη χάραξη πολιτικών έχουν η Ομάδα Σχεδιασμού και Κατάρτισης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού 2007-2013» και «Επιστημονική-Οργανωτική Γραμματεία Σχεδιασμού του ΕΣΠΑ» του ΥΠΟΙΟ, οι οποίες υποστηρίζουν την παραπάνω Επιτροπή σε συνεχή βάση.

---

⁹ http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24235_el.htm

¹⁰ <http://www.minfin.gr/portal/>

Η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ) της Γενικής Γραμματείας Ανάπτυξης και Επενδύσεων λειτουργεί Ηλεκτρονικό Γραφείο Υποστήριξης (Helpdesk) για τα στελέχη των Ειδικών Υπηρεσιών και των Φορέων Διαχείρισης που χρειάζονται βοήθεια σχετικά με τον έλεγχο των έργων που είναι στη δικαιοδοσία τους. Στο Helpdesk υποβάλλονται ερωτήματα και παρέχονται οι αναγκαίες διευκρινίσεις και επεξηγήσεις για την ορθή λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου¹¹.

Η Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης αποτελεί κομβικό σημείο για την προώθηση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων που στηρίζουν την ανάπτυξη της χώρας. Διαρκής στόχος της είναι η ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας του ιδιωτικού τομέα και η ανάπτυξη του παραγωγικού δυναμικού της χώρας, ενώ υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Επίσης, σε κάθε μια από τις διοικητικές περιφέρειες της χώρας μας υπάρχουν υπηρεσίες εξοπλισμένες με το κατάλληλο προσωπικό ικανό να διαχειριστεί τα ευρωπαϊκά κονδύλια που διατίθενται από την κεντρική διοίκηση.

Συνοπτικά οι αρχές συντονισμού:

Η Εθνική Αρχή Συντονισμού συντονίζει και καθοδηγεί τις διαχειριστικές αρχές και τους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης σε θέματα προγραμματισμού και εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς και σε ότι αφορά το σχεδιασμό και την προσαρμογή του ενιαίου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Επίσης, έχει την ευθύνη της ανάπτυξης και λειτουργίας του ολοκληρωμένου πληροφοριακού

---

¹¹ http://www.espa.gr/el/Pages/staticImplementationProgramsControl.aspx?leftmenu_id=326

συστήματος. Συνεργάζεται με την Αρχή Πιστοποίησης σε ότι αφορά θέματα λειτουργίας και προσαρμογής των Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου.¹²

Η Αρχή Ελέγχου έχει την ευθύνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Είναι αυτή που διενεργεί ελέγχους στις αρχές και στους φορείς διαχείρισης (διαχειριστικές αρχές και ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης) στην αρχή πιστοποίησης, στους δικαιούχους και τις πράξεις. Στις αρχές διαχείρισης που ελέγχονται εμπíπτουν και οι υπηρεσίες /μονάδες της Εθνικής Αρχής Συντονισμού που ασκούν καθήκοντα διαχείρισης¹³.

Η Αρχή Πιστοποίησης είναι υπεύθυνη την κατάρτιση και την υποβολή πιστοποιημένων δηλώσεων δαπανών και αιτήσεων πληρωμών στην Επιτροπή και για τη διασφάλιση των χρηματοδοτικών ροών από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής, ενώ παράλληλα έχει την δυνατότητα διενέργειας επιθεωρήσεων στις διαχειριστικές αρχές, στους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης, στους δικαιούχους και στις πράξεις.¹⁴

Αρμοδιότητες διαχείρισης ασκούνται από τις Διαχειριστικές Αρχές και τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης. Συντονίζουν δηλαδή και εποπτεύουν την άσκηση των αρμοδιοτήτων των ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης και έχουν την τελική ευθύνη έναντι της Επιτροπής. Στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, οι αρχές διαχείρισης διενεργούν επαληθεύσεις στους δικαιούχους και στις πράξεις¹⁵.

---

¹² http://europa.eu/index_el.htm

¹³

http://www.espa.gr/el/Pages/staticGraphicalRepresentation.aspx?leftmenu_id=staticOperationalCorrectionOfAuthorities.aspx

¹⁴ ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2007 – 2013, υπουργείο οικονομικών (1/2007)

¹⁵ <http://www.espa.gr/el/Pages/staticWhatIsESPA.aspx>

Οι αρχές

Οι παρακάτω αρχές διέπουν την αξιολόγηση των προτάσεων. Οι βασικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία αξιολόγησης των πράξεων κρατικών ενισχύσεων παρέχονται στο Εγχειρίδιο Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου πράξεων κρατικών ενισχύσεων¹⁶:

1. Στις προκηρύξεις πράξεων κρατικών ενισχύσεων θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι το προτεινόμενο καθεστώς ενίσχυσης έχει κοινοποιηθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή (π.χ.Επενδυτικός νόμος), καλύπτεται από γενικό απαλλακτικό κανονισμό ή εναρμονίζεται με τον κανόνα ήσσονος σημασίας (de minimis).

2. Ανεξάρτητα από τα ειδικά ή γενικά κριτήρια αξιολόγησης που εφαρμόζονται για την επιλογή πράξεων, κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι επιλέξιμες δράσεις στο πλαίσιο της ενίσχυσης πληρούν τους όρους του εγκεκριμένου καθεστώτος ενίσχυσης από την Επιτροπή ή καλύπτονται από τους συγκεκριμένους όρους εξαίρεσης του απαλλακτικού κανονισμού και δεν υπάρχει επικάλυψη ενισχύσεων από διαφορετικές πηγές, γεγονός που θα ερχόταν σε αντίθεση προς τον κανόνα de minimis ή των εφαρμοστέων κανόνων για τη σώρευση ενισχύσεων.¹⁷

Σημαντικότητα ελέγχων

Ο στόχος των ελέγχων, με βάση τα στοιχεία που δίνονται από το υπουργείο Οικονομικών, είναι να ελέγξει: (1) την ορθότητα της δαπάνης, (2) την εκλεξιμότητα της δαπάνης, (3) ότι η δαπάνη αφορά την εγκεκριμένη πράξη, (4) ότι η δαπάνη είναι συμβατή με τους όρους του Επιχειρησιακού

---

¹⁶ www.edulll.gr/wp-content/uploads/.../ODHGOS_SDE_3H-EKDOSH.doc

¹⁷ <http://www.minfin.gr/portal/>

Προγράμματος και το αντίστοιχο ποσοστό συγχρηματοδότησης, (5) ότι η δαπάνη είναι συμβατή με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες δημοσίων συμβάσεων¹⁸, (6) ότι η δαπάνη είναι συμβατή με κανόνες κρατικών ενισχύσεων, περιβάλλοντος, ίσων ευκαιριών και μη διακρίσεων¹⁹, (7) ότι η δαπάνη συνοδεύεται από τα αντίστοιχα υποστηρικτικά έγγραφα και υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, και τέλος, (8) ότι η δαπάνη είναι συμβατή με τους κανόνες δημοσιότητας.²⁰

Συνοπτικά, η διαδικασία έλεγχου έργων

Η Λειτουργική περιοχή II: Παρακολούθηση της υλοποίησης, περιλαμβάνει τις παρακάτω διαδικασίες:

- Διαδικασία II_1 Παρακολούθησης της προόδου υλοποίησης
- Διαδικασία II_2 Τροποποίηση της απόφασης χρηματοδότησης - ένταξης / σύμβασης
- Διαδικασία II_3 Ανάκληση της απόφασης ένταξης
- Διαδικασία II_4 Ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης
- Διαδικασία II_5 Παρακολούθηση μετά την ολοκλήρωση της πράξης

Για κάθε διαδικασία, η Διαχειριστική Αρχή ή ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης διαθέτει και χρησιμοποιεί τα σχετικά τυποποιημένα έντυπα που αναφέρονται στο σημείο 5 της αντίστοιχης Διαδικασίας, τα οποία διαμορφώνονται στο πλαίσιο του εκάστοτε καθεστώτος ενίσχυσης.²¹

---

¹⁸ www.espa.gr/elibrary/Alieia_Odigos_SDE.doc

¹⁹ www.edulll.gr/wp-content/uploads/.../ODHGOS_SDE_3H-EKDOSH.doc

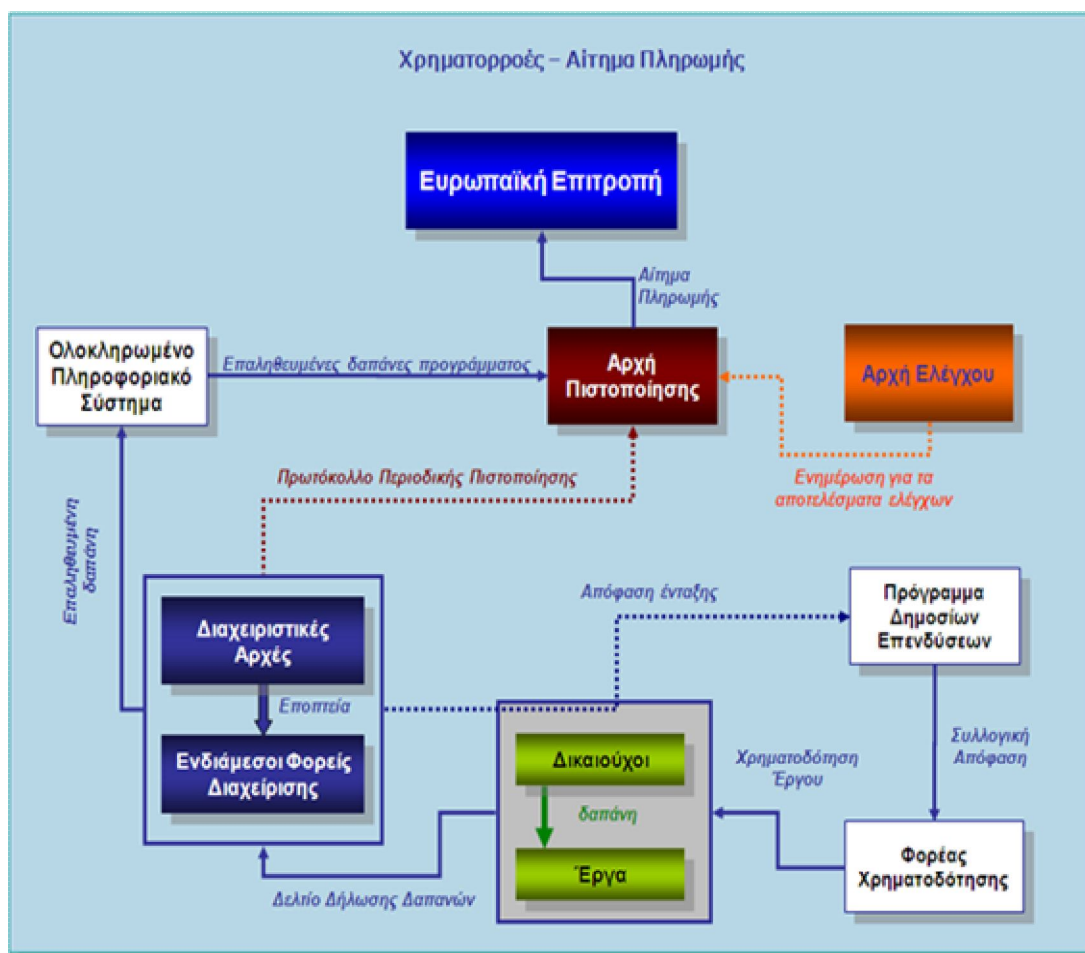
²⁰ www.espa.gr

²¹ <http://www.espa.gr/el/Pages/Default.aspx>

Χρηματοροές

Ένα σημαντικό σημείο που πρέπει να διευκρινιστεί είναι για το πώς κινούνται τα χρήματα του ΕΣΠΑ από την ευρωπαϊκή ένωση στις υπηρεσίες.

Πηγή : ΕΣΠΑ

Στο διάγραμμα απεικονίζονται οι χρηματοροές από το στάδιο εγγραφής της πράξης σε συλλογική απόφαση και την χρηματοδότηση του έργου έως την υποβολή του αιτήματος πληρωμής στην Επιτροπή.²²

²² www.espa.gr

Γενικά τα χρήματα ακολουθούν την ακόλουθη πορεία: ²³

- Ένταξη του έργου και εγγραφή του σε συλλογική απόφαση του ΠΔΕ.
- Χρηματοδότηση του έργου μέσω του φορέα χρηματοδότησής του.
- Πραγματοποίηση δαπάνης από το δικαιούχο για την υλοποίηση του έργου και υποβολή στο φορέα διαχείρισης αίτησης επιστροφής (Δελτίου Δήλωσης Δαπάνης) προκειμένου να ληφθεί η αναλογούσα κοινοτική συνδρομή.
- Ο φορέας διαχείρισης (ΔΑ ή ΕΦΔ) αφού διενεργήσει τις απαιτούμενες επαληθεύσεις καταχωρεί την επαληθευμένη δαπάνη στο ΟΠΣ.

Προκειμένου να υποβληθεί αίτημα πληρωμής στην Επιτροπή, οι επαληθευμένες δαπάνες του προγράμματος συγκεντρώνονται από την Αρχή Πιστοποίησης, η οποία, πέραν των ελέγχων που πραγματοποιούνται αυτόματα από το ΟΠΣ, προβαίνει σε μία σειρά επαληθεύσεων, ενώ παράλληλα οι ΔΑ και οι ΕΦΔ μέσω του πρωτοκόλλου περιοδικής πιστοποίησης που συμπληρώνουν επιβεβαιώνουν τις επαληθευμένες δαπάνες. ²⁴

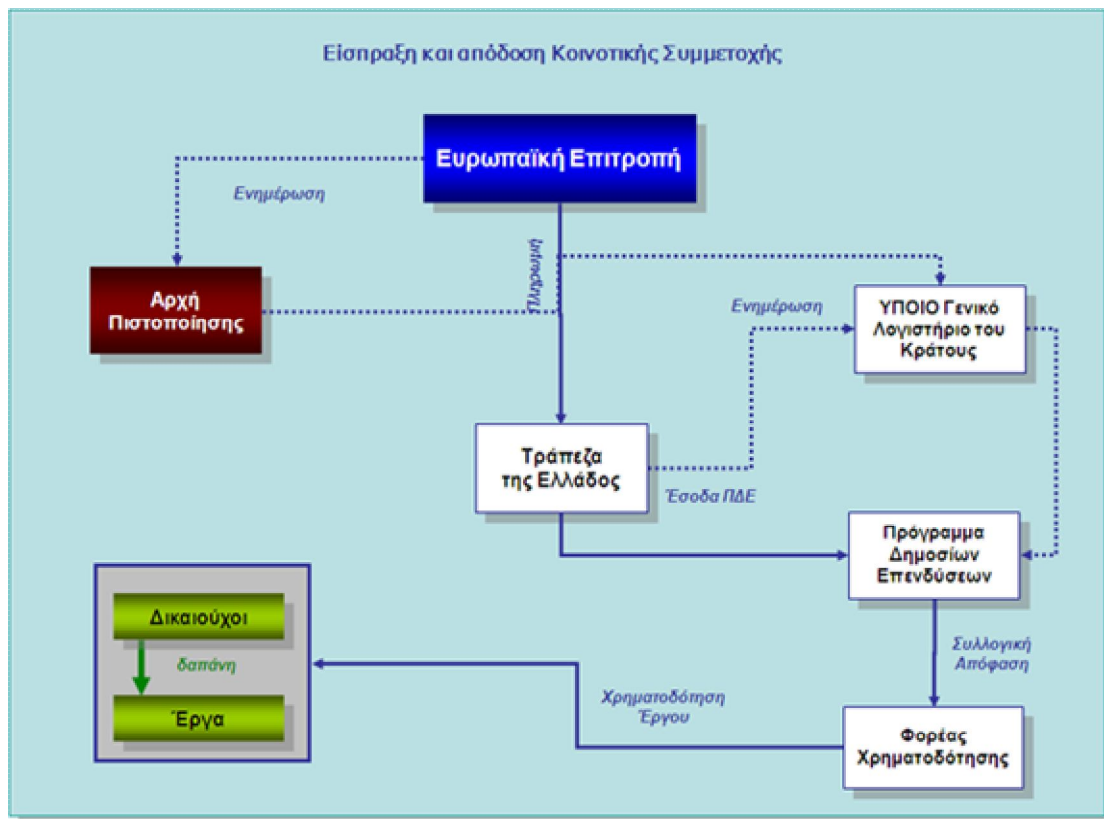
²³

http://www.espa.gr/el/Pages/staticCashFlowsPaymentRequest.aspx?leftmenu_id=staticOperationalCorretalionOfAuthorities.aspx

²⁴

http://www.espa.gr/el/Pages/staticCashFlowsPaymentRequest.aspx?leftmenu_id=staticOperationalCorretalionOfAuthorities.aspx

Είσπραξη και απόδοση κοινοτικής συμμετοχής

Στο διάγραμμα αποτυπώνεται η διαδικασία με την οποία επεμβαίνει η ευρωπαϊκή επιτροπή στα αντίστοιχα όργανα. Ειδικότερα²⁵, η κοινοτική συνδρομή καταβάλλεται στην Τράπεζα της Ελλάδος ως έσοδο του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, ενώ ταυτόχρονα ενημερώνονται η Αρχή πιστοποίησης και το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΥΠΟΙΟ) και αποτελεί έσοδο του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και στο πλαίσιο αυτό χρησιμοποιείται για την χρηματοδότηση των υλοποιούμενων από τους δικαιούχους έργων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, η χρηματοδότηση της δημόσιας δαπάνης (εθνικής και κοινοτικής) των έργων γίνεται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Η κοινοτική συνδρομή εισπράττεται απολογιστικά

25

http://www.espa.gr/el/Pages/staticReceiptAndPaymentOfCommunityParticipation.aspx?leftmenu_id=staticOperationalCorretalionOfAuthorities.aspx

από την Επιτροπή μετά την υποβολή πιστοποιημένων και επαληθευμένων δαπανών. Κατά συνέπεια η απόδοση της κοινοτικής συνδρομής μετά την είσπραξη της γίνεται στους δικαιούχους. Κατά κανόνα δικαιούχος των ποσών αυτών είναι το Ελληνικό Δημόσιο. Σε περίπτωση που δικαιούχος είναι άλλος φορέας εκτός από το Ελληνικό Δημόσιο, τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται κατόπιν εγγράφου της Αρχής Πληρωμής σε λογαριασμό του.²⁶

26

http://www.espa.gr/el/Pages/staticReceiptAndPaymentOfCommunityParticipation.aspx?leftmenu_id=staticOperationalCorretalionOfAuthorities.aspx

3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ – ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΟΘΗΚΑΝ

3.1.1 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Η εταιρεία κρητικών ιστορικών μελετών κατάφερε να ενταχτεί στο πλαίσιο χρηματοδότησης με σκοπό την αναβάθμιση ψηφιακών υπηρεσιών για το Ιστορικό μουσείο Κρήτης. Το αντικείμενο του έργου είναι η τεκμηρίωση και η ψηφιοποίηση διαφόρων τεκμηρίων από τις Συλλογές και τα Αρχεία του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης που καλύπτουν μια ευρεία χρονολογική περίοδο της Κρητικής ιστορίας, από τους μεσαιωνικούς χρόνους (11ος -12ος αιώνας) ως τα μέσα του 20ου αιώνα, τα οποία θα διατεθούν στο κοινό με τη χρήση έξυπνων τεχνολογικών εφαρμογών.²⁷

Συνοπτικά, τα αντικείμενα προς ψηφιοποίηση και τεκμηρίωση είναι: (1) Το περιοδικό Κρητικά Χρονικά, τ. ΙΕ΄-ΚΕ, (2) Χάρτες, (3) Βιβλία, (4) Επίσημη Εφημερίδα της Κρητικής Πολιτείας και άλλες εφημερίδες, (5) Χειρόγραφα.

Ποσοτικά τα αντικείμενα προς ψηφιοποίηση και τεκμηρίωση είναι τα ακόλουθα:

- Τεκμηρίωση υλικού 6.718 τεκμήρια συνολικά διαφόρων ειδών (6.313 φύλλα εφημερίδων, 16 έντυπα βιβλία, 18 χειρόγραφα βιβλία, 55 χάρτες, 316 άρθρα συνολικά από τα Κρητικά Χρονικά²⁸)

---

²⁷ <http://www.ekim.gr/consultations/01.php>

²⁸ <http://www.historical-museum.gr/>

- Ψηφιοποίηση - Ψηφιακή επεξεργασία υλικού 42.493 σελίδων²⁹ (26.446 σελίδες εφημερίδων (OCR σε 18.128 – Εφημερίδα της Κρητικής Πολιτείας), 6.048 σελίδες βιβλίων, 4.646 σελίδες χειρογράφων, 55 χάρτες διαφόρων διαστάσεων και ιστορικών περιόδων, 5.298 σελ. από τους 14 τόμους των Κρητικών Χρονικών (και OCR)³⁰)

Τα πακέτα εργασίας (ΠΕ) του έργου είναι, ΠΕ1: Προμήθεια εξοπλισμού, ΠΕ2: Συλλογή - Τεκμηρίωση υλικού, ΠΕ3: Ψηφιοποίηση - Ψηφιακή επεξεργασία υλικού, ΠΕ4: Ανάπτυξη δικτυακής πύλης προβολής του πολιτιστικού υλικού του ΙΜΚ, ΠΕ5: Ανάπτυξη ηλεκτρονικών Κοινοτήτων Συμμετοχής - web 2 εργαλείων, ΠΕ6: Ανάπτυξη εφαρμογής της πύλης για φορητές συσκευές, ΠΕ7: Προμήθεια εφαρμογής e – ticketing, ΠΕ8: Μετάφραση στα Αγγλικά – εισαγωγή μεταδεδομένων, ΠΕ9: Εκπαίδευση χρηστών – πιλοτική λειτουργία³¹. Το έργο εντάθηκε το 2011 και οι δημοσιές δαπάνες ήταν της τάξης του 463.217.

3.1.2 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ- ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Η ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιλαμβάνει την αναβάθμιση του οδικού δικτύου, τη δημιουργία ολοκληρωμένου, λειτουργικού και ασφαλούς βασικού δικτύου μεταφορών, τη βελτίωση λιμενικών υποδομών, τη δημιουργία νέου διεθνούς αεροδρομίου Ηρακλείου και τέλος, την λειτουργική αναβάθμιση των υπολοίπων.

---

²⁹ <http://www.ekim.gr/consultations/01.php>

³⁰ <http://www.cretanethnologymuseum.gr/imke/html/gr/intro.html>

³¹ <http://www.cretanethnologymuseum.gr/imke/html/gr/intro.html>

Πιο συγκεκριμένα, υλοποιούνται δράσεις και έργα στον τομέα βελτίωσης της οδικής ασφάλειας στο επαρχιακό οδικό δίκτυο της Κρήτης χρηματοδοτούμενα από το ΕΣΠΑ και με τίτλο «Βελτίωση οδικής ασφάλειας στο επαρχιακό οδικό δίκτυο της περιφέρειας Κρήτης». Πιο αναλυτικά περιλαμβάνει 5 υποέργα:

1ο υποέργο: Οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση σε όλο το επαρχιακό δίκτυο της Κρήτης

2ο υποέργο: Βελτίωση και κατασκευή κόμβων στο επαρχιακό δίκτυο της Π.Ε. Ηρακλείου

3ο υποέργο: Βελτίωση πρόσφυσης, αποκατάσταση / αντικατάσταση οδοστρωμάτων, τεχνικά έργα σε όλο το επαρχιακό δίκτυο της Κρήτης

4ο υποέργο: Προστασία από πτώσεις βράχων και κατολισθήσεις σε όλο το επαρχιακό δίκτυο της Κρήτης

5ο υποέργο: Μετατοπίσεις δικτύων ΟΚΩ (ΔΕΗ)

Το ποσοστό απορρόφησης του έργου βρίσκεται στο 67% περίπου, με 13.368.681,80 € πιστοποιημένες εργασίες από σύνολο 19.943.867,29 €.

Τα Ενδεικτικά Τεχνικά Έργα Χρηματοδοτούμενα από την Περιφέρεια Κρήτης / ΚΑΠ είναι τα εξής:

Στην Περιφέρεια Ηρακλείου:

Εκτελεσμένα και περαιωμένα το 2013 (συνολική απορρόφηση: 1.477.359,59 €). Για έργα συντήρησης διατέθηκαν συνολικά 474.594,67 €. Παρεμβάσεις έγιναν σε πολλά σημεία της Π.Ε. Ηρακλείου αλλά και μεγαλύτερες παρεμβάσεις όπως:

- Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο Π.Ε.Η. 2011 (ΒΔ, ΝΔ,ΝΑ σύμπλεγμα), Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο Ν. Ηρακλείου- Χρήση 2010- Ε' φάση, κ.α.
- Για έργα βελτίωσης διατέθηκαν συνολικά 474.500 € σε δρόμους όπως: Αρκαλοχώρι - Γαζέπι Μύλος - Νιπιδιτός κ.α
- Αποπεράτωση του έργου: Δρόμος Καρτερός - Επικοπή. 5ο υποέργο (απορρόφηση: 57.410 €)
- Σε εξέλιξη: Δρόμος Γάζι - Κρουσώνας. 3ο , 4ο και 5ο Υποέργο: Απορρόφηση 3.079.795,77 €

Στην Περιφέρεια Λασιθίου:

- Ολοκλήρωση παράκαμψης Κουτσουρά - Μακρύ Γιαλού - Ανάληψης, Π.Υ. 1.550.000 €
- Ολοκλήρωση καθαρισμού και μόρφωση τάφρων - πρανών επαρχιακού οδικού δικτύου Π.Ε. Λασιθίου, Π.Υ. 77.640,17 €

Στην Περιφέρεια Ρεθύμνου:

- Κατασκευή νέου οδικού τμήματος κάτω Ροδάκινο-Άνω Ροδάκινο (γέφυρα Ροδακίνου), Π.Υ. 1.950.000 € (Ολοκληρώθηκε)
- Κατασκευή νέου τμήματος Φράγμα Ποταμών -Παντάνασσα επαρχιακής οδού 13 (τμήμα Πατσός-Παντάνασσα), Π.Υ. 6.850.000 € (Ολοκληρώθηκε)
- Αποκατάσταση κατολίσθησης με κατακόρυφη συστοιχία φρεατοπασσάλων στη θέση Καψαλές Σπηλίου της Επαρχιακής Οδού 3, Π.Υ. 930.000 € (Ολοκληρώθηκε)

Στην Περιφέρεια Χανίων:

- Αποκατάσταση και βελτίωση οδικού δικτύου Νομού Χανίων (4η Φάση -Περιοχές Δήμου Φρε και Γέφυρα Αλμιρίδας), Π.Υ. 590.911,57 € (Ολοκληρώθηκε)
- Αποκατάσταση και βελτίωση οδικού δικτύου Νομού Χανίων (8η Φάση - Δυτικές Περιοχές), Π.Υ. 938.241,80 € (Ολοκληρώθηκε)³²

---

32 Περιφέρεια Κρήτης (2013), Ετήσιος Απολογισμός Περιφέρειας Κρήτης, Ελληνική δημοκρατία

3.2 ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

3.2.1 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΟΥ ΣΟΦΟΚΛΗ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ (ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ)

Το έργο αυτό αφορά την περιφέρεια των Χανίων και εντάθηκε στον άξονα προσπελασιμότητα. Το έργο είναι εξολοκλήρου χρηματοδοτούμενο. Το ποσό και αγγίζει τα 3.085.000 ευρώ.

Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν³³: (1) Κατασκευή πεζοδρομίων πλάτους 2 μ. εκατέρωθεν της οδού με προδιαγραφές για εξυπηρέτηση ΑμεΑ (ράμπες, επίστρωση πεζοδρομίων με ανάγλυφες πλάκες με σήμανση για άτομα με προβλήματα όρασης), (2) Υλοποίηση οριζοντιογραφικά και υψομετρικά των πράξεων εφαρμογής, (3) Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ομβρίων, (4) Κατασκευή νέων αγωγών ύδρευσης κάτω από τα πεζοδρόμια, (5) Κατασκευή δικτύου Η/Μ εγκαταστάσεων και τοποθέτηση φωτιστικών σωμάτων πεζοδρομίου, (6) Οριζόντια σήμανση διαβάσεων και ορίων κυκλοφορίας και κάθετη σήμανση, (7) Τοποθέτηση νέων στάσεων για τους εξυπηρετούμενους από το αστικό ΚΤΕΛ, (8) Φύτευση δέντρων και σύστημα αυτόματης άρδευσης στα πεζοδρόμια της οδού.

3.2.2 ΟΔΟΠΟΙΑ ΑΠΟ ΟΙΚΙΣΜΟ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΥΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΕΩΣ ΟΙΚΙΣΜΟ ΒΑΛΗ ΔΗΜΟΥ ΓΟΡΤΥΝΑΣ

Το έργο αφορά την περιφέρεια του Ηρακλείου και είναι συνολικού προϋπολογισμού 2.310.384,99. Ένας ζωτικής σημασίας έργο για την περιοχή, μιας και τα προβλήματα που προκαλούσε ήταν τεράστια. Η

---

³³ <http://flashnews.gr/page.ashx?pid=3&aid=78595&cid=3>

ανοικτή δημοπρασία του έργου διενεργήθηκε από την αρμόδια επιτροπή στις 2-11-2010, σύμφωνα με την διακήρυξη δημοπρασίας του έργου και τις ισχύουσες διατάξεις.

Στον διαγωνισμό προσήλθαν και κατέθεσαν προσφορές οκτώ (8) εργοληπτικές επιχειρήσεις όπως αναφέρονται παρακάτω και στο από 2-11-2010 πρακτικό δημοπρασίας της επιτροπής. σύμφωνα με το οποίο μειοδότης αναδεικνύεται η ΤΑΛΩΣ ΑΤΕ με συνολική προσφορά 1.878.361,78€ (προ ΦΠΑ) που αντιστοιχεί σε Μέση Έκπτωσης 6,00% και ακολουθούν κατά σειρά μειοδοσίας οι υπόλοιπες εργοληπτικές επιχειρήσεις, όπως αναφέρονται παραπάνω.³⁴

Στις 03/10/2013, υπήρξε και άλλη απόφαση μείωσης εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης στο έργο «Διαδημοτική οδοποιία από οικισμό Μεγάλης Βρύσης Δήμου Αγίας Βαρβάρας έως οικισμό Βαλή Δήμου Γόρτυνας».

3.2.3 ΕΡΓΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Τρία σημαντικά έργα τα οποία θα ενισχύσουν τις κοινωνικές δομές, έχουν πραγματοποιηθεί οι μελέτες που θα ενισχύσουν τις κοινωνικές δομές της περιφέρειας Λασιθίου. Σημαντικότερη είναι η προσπάθεια που πραγματοποιείται για το κέντρο προστασίας παιδιού, η προσπάθεια αυτή θα ενταχθεί σε υποέργα του ΕΣΠΑ και πραγματοποιείται σε συνεργασία με την Ιεράς Μητρόπολης Πέτρας και Χερονήσου.³⁵

Με βάση πληροφορίες από την επίσημη ιστοσελίδα της περιφέρειας εκτιμάται σε ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός και για τα τρία έργα ανέρχεται στα 6,4 εκατομμύρια ευρώ. Ειδικότερα, η Μονάδα Ανοικτής Φροντίδας

---

³⁴ <http://static.diavgeia.gov.gr/doc/4A9HEX-Q1>

³⁵ <http://www.flashnews.gr/page.ashx?pid=2&cid=3&pi2104471386=259&pi2104648635=1919>

Ηλικιωμένων έχει προϋπολογισμό 4,1 εκατομμύρια ευρώ, το Κέντρο Στήριξης Ευπαθών Ομάδων, 900.000 ευρώ και το Κέντρο Προστασίας του Παιδιού 1,4 εκατομμύρια ευρώ.

Τα έργα που προωθούνται σε δημοπράτηση συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από εθνικούς πόρους.

Η προγραμματική σύμβαση για το Γηροκομείο είχε υπογραφεί από την Περιφέρεια Κρήτης και την Ιερά Μητρόπολη Πέτρας και Χερρονήσου, η οποία θα είναι και ο χρήστης του έργου.

Το Γηροκομείο που θα κατασκευαστεί μεταξύ Λασιίδας και Νεάπολης θα έχει συνολικό εμβαδόν 2.150 τ.μ. σε οικόπεδο 11.000 τ.μ., θα παρέχει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας και παράλληλα θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας.³⁶

Αναφορικά με το Κέντρο Προστασίας του Παιδιού Λασιθίου (πρώην Παιδόπολη), στεγάζεται εκτός πόλης της Νεάπολης σε κτίριο 3.375 μέτρων, και πρόκειται να γίνουν σημαντικές οικοδομικές εργασίες-παρεμβάσεις αναβάθμισης.

3.2.4 ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΜΑΛΛΙΩΝ

Η παράκαμψη Μαλιών αποτελείται από δύο υποτομήματα:

α) Το υποτομήμα, Σταλίδα – Μάλια, μήκους 3,15 Km, που είναι κατασκευασμένο αλλά δεν έχει δοθεί στη κυκλοφορία

β) Το υποτομήμα, Μάλια – Όρια Νομών Ηρακλείου – Λασιθίου, μήκους 5,5 km, είναι υπό κατασκευή με σύμβαση που υπογράφηκε τον Ιανουάριο του 2007 με προϋπολογισμό 15,9 εκ. ευρώ. Το έργο θα ολοκληρωθεί τον προσεχή Νοέμβριο, οπότε θα παραδοθεί στη κυκλοφορία μαζί με το

---

³⁶ <http://www.flashnews.gr/page.ashx?pid=3&aid=139889&cid=304>

υποτομήμα Σταλίδα – Μάλια, δηλαδή ολόκληρο το τμήμα των 8,5 χιλιομέτρων

Παράλληλα, θα κατασκευαστεί και θα παραδοθεί μέσα στον Νοέμβριο και ο προσωρινός ισόπεδος κυκλικός κόμβος για την σύνδεση της παράκαμψης Μαλίων με το υφιστάμενο εθνικό δίκτυο, τα Μάλια και το Μοχό. Για τη κατασκευή του θα γίνει εκτροπή της κυκλοφορίας μέσω της Σταλίδας και οι εργασίες θα ξεκινήσουν στις 12 Σεπτεμβρίου.

Για την οριστική σύνδεση της παράκαμψης Μαλίων με το υφιστάμενο εθνικό δίκτυο το Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, ύστερα από αίτημα του τ. Δήμου Μαλίων και νυν Δήμου Χερσονήσου, έχει δρομολογήσει τη κατασκευή του ανισόπεδου ημικόμβου Μοχού, προϋπολογισμού 2,7 εκ. ευρώ. Επειδή το έργο δεν προβλεπόταν στην εγκεκριμένη περιβαλλοντική μελέτη, έχει εκπονηθεί και υποβληθεί για έγκριση η τροποποίησή της. Το έργο μπορεί να προκηρυχθεί στο Β' τρίμηνο 2012». ³⁷ Το έργο ολοκληρώθηκε αλλά πολύ αργότερα.

3.2.5 ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΑΝΟΡΜΟΣ - ΕΞΑΝΤΗΣ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΚΡΗΤΗΣ (Β.Ο.Α.Κ) ΣΤΟ Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Το έργο πραγματοποιεί την αναβάθμιση του οδικού τμήματος του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.) στο τμήμα από Πάνορμο έως Εξάντη στο Νομό Ρεθύμνου, με μήκος 9,96 χιλιόμετρα. Θα ασχοληθεί με την μετατροπή του συγκεκριμένου οδικού τμήματος σε κλειστό αυτοκινητόδρομο με πλάτος 22,25 μέτρα, και με διαπλάτυνση της υπάρχουσας διατομής πλάτους 12,50 μέτρα. Θα κατασκευάσει τον Ανισόπεδο Κόμβο Πανόρμου και δύο ακόμα ημικόμβους στην περιοχή Γεροπόταμου και στη διασταύρωση Εξάντη. Επίσης, θα κατασκευαστούν

---

³⁷ <http://www.yme.gr/?tid=21&aid=3066>

τα απαιτούμενα τεχνικά έργα, όπως η Κοιλαδογέφυρα στην περιοχή του Εξάντη, καθώς και οι Ανισόπεδες Διαβάσεις για την επικοινωνία των εκατέρωθεν περιοχών

3.3 ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

3.3.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΕΛΛΑΔΑΣ - ΚΥΠΡΟΥ» «ΒΙΩΣΙΜΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ» ΜΕ ΑΚΡΩΝΥΜΟ ΕΝΕΡΓΕΙΝ.

Η Περιφέρεια Κρήτης στο πλαίσιο του Προγράμματος Εδαφικής Συνεργασίας «Ελλάδας Κύπρου» υλοποιεί ως εταίρος το έργο με τίτλο «Βιώσιμη Ενεργειακή Ανάπτυξη σε περιφερειακό διαπεριφερειακό και διασυνοριακό επίπεδο» και ακρώνυμο ΕΝΕΡΓΕΙΝ.

Ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 4.000.000 ευρώ και ο προϋπολογισμός για την Περιφέρεια Κρήτης είναι 618.400 ευρώ. Συγχρηματοδοτείται κατά 80% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το υπόλοιπο 20% από εθνικούς πόρους.

Το έργο σχεδιάστηκε στις αρχές του 2013 και εγκρίθηκε τον Αύγουστο του 2013 και έχει ως στόχο την υλοποίηση επιδεκτικών έργων και δράσεων σε δημόσια κτίρια, χώρους και εγκαταστάσεις, την προετοιμασία στρατηγικών σχεδίων βιώσιμης ανάπτυξης ανά περιοχή, την προετοιμασία μακρό-περιφερειακού και δια-συνοριακού σχεδίου ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου, την ενίσχυση του διασυνοριακού ενεργειακού προγραμματισμού και στρατηγικής συνεργασίας μέσω της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του έργου και την προετοιμασία των τεχνικών υπηρεσιών των ελληνικών περιφερειών στην υλοποίηση ευρείας κλίμακας έργων εξοικονόμησης ενέργειας.

Στην Περιφέρεια Κρήτης επιδεικτικά έργα εξοικονόμησης ενέργειας θα υλοποιηθούν στους κόμβους των αεροδρομίων Ηρακλείου και Χανίων και στη Σήραγγα της σταλίδας. Στόχος αποτελεί η εξοικονόμηση ενεργειακών και οικονομικών πόρων που θα ξεπεράσουν το 50% και η επέκταση των εφαρμογών αυτών τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στον ιδιωτικό τομέα.

Το τούνελ Σταλίδας στον Β.Ο.Α. Κρήτης είναι μήκους 417 μ. και αποτελεί ενεργοβόρα εγκατάσταση ηλεκτροφωτισμού λόγω μεγέθους και της 24ωρης λειτουργίας της. Απαιτεί 900.000€ ετησίως και το κόστος λειτουργίας και συντήρησης υπερβαίνει τις 120.000,00€ ετησίως. Με τις προγραμματισμένες παρεμβάσεις που αφορούν την αντικατάσταση των υφιστάμενων παλαιών φωτιστικών με νέα τεχνολογίας Κρυσταλλοδιόδων LED πράσινης τεχνολογίας, την εγκατάσταση συστήματος ασύρματης τηλεδιαχείρισης του φωτισμού και την εγκατάσταση νέων φωτιστικών που τροφοδοτούνται από Φωτοβολταϊκά το κόστος θα μειωθεί κατά 60-70%.

Στο τούνελ Σταλίδας θα εφαρμοστεί το καινοτόμο επίχρισμα, κρυσταλλούχο ασβέστιο. Η χρήση του αυξάνει τον συντελεστή ανάκλασης της φωτεινότητας και αποδομεί στους ρύπους εντός της σήραγγας. Στην είσοδο αεροδρομίου Ηρακλείου και αεροδρομίου Χανίων προγραμματίζονται παρόμοιες παρεμβάσεις με αντικατάσταση των υφιστάμενων παλαιών φωτιστικών με νέας τεχνολογίας LED τα οποία θα συνδυαστούν με σύστημα ασύρματης τηλεδιαχείρισης του φωτισμού καθώς και εγκατάσταση νέων φωτιστικών που τροφοδοτούνται από φωτοβολταϊκά. Οι παρεμβάσεις αφορούν στην εξοικονόμηση ενέργειας και στην επιδεικτικότητα του έργου λόγω θέσης της παρέμβασης³⁸.

---

³⁸ Περιφέρεια Κρήτης (2013), Ετήσιος Απολογισμός Περιφέρειας Κρήτης, Ελληνική δημοκρατία

3.3.2 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΕΣΠΑ- ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗΣ

Το Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας ΠΕ Ηρακλείου σε συνεργασία με το Τμήμα Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού συνέταξε την πρόταση «Ανάδειξη και Προώθηση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη» η οποία υποβλήθηκε με σκοπό την «Προώθηση της βιοποικιλότητας και της προστασίας της φύσης (συμπεριλαμβανομένων των περιοχών του Natura 2000)» στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013- Άξονας Προτεραιότητας - 7, «Αειφόρος ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ». Η πράξη εντάχθηκε στο ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ 2007-2013. Περιλαμβάνει τα εξής 5 υποέργα:

Υποέργο 1: Δημιουργία Περιβαλλοντικού Πληροφοριακού Κόμβου στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Κρήτης

Υποέργο 2: Σήμανση περιοχών - Προμήθεια πληροφοριακών/ ενημερωτικών πινακίδων

Υποέργο 3: Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Υποέργο 4: Παραγωγή ενημερωτικού υλικού

Υποέργο 5: Προμήθεια κινητής μονάδας ενημέρωσης

Συνολικός προϋπολογισμός ενταγμένης Πράξης: 448.446,10 ευρώ
Διάρκεια υλοποίησης 23 μήνες³⁹.

---

³⁹ Περιφέρεια Κρήτης (2013), Ετήσιος Απολογισμός Περιφέρειας Κρήτης, Ελληνική δημοκρατία

3.3.3 ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΝΟΙΧΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Σύμφωνα με την πρόσκληση «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 20072013 για βιοκλιματικές αναβαθμίσεις δημόσιων ανοιχτών χώρων», χρηματοδοτούνται δύο προτάσεις. Η πρώτη αφορά τον τίτλο πράξης «Αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Δράσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας στο 4ο Γυμνάσιο -Λύκειο του Δήμου Ηρακλείου Κρήτης» με προϋπολογισμό 945.000 €, ενώ η δεύτερη, τον τίτλο πράξης «Αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Δράσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας στο 9ο Γυμνάσιο -10ο Λύκειο του Δήμου Ηρακλείου Κρήτης» με προϋπολογισμό 800.000 €.

Σκοπός τους είναι η επιβράδυνση και αναστροφή της αστικής κλιματικής μεταβολής και ειδικότερα: Αναστροφή της Θερμικής Κλιματικής Αλλαγής στο Αστικό Περιβάλλον, Προστασία του Ευπαθούς Πληθυσμού κατά την περίοδο των Θερμικών Διαταραχών και Μείωση της Ενεργειακής Κατανάλωσης των Κτιρίων κατά τη θερινή και χειμερινή περίοδο⁴⁰.

3.4 ΕΣΠΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

Η εκπαίδευση και δια βίου μάθηση περιλαμβάνει την αξιοποίηση, ανάπτυξη και βελτίωση των υποδομών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης και ανάπτυξη της δια βίου μάθησης. Τα ενδεικτικά τεχνικά έργα είναι συνολικά 38 και συγκεκριμένα :

Στην Περιφέρεια Ηρακλείου:

- Ανέγερση Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου και ολοήμερου Νηπιαγωγείου Ασημίου (ΕΣΠΑ), Π/Υ 4.652.637,83 €

---

⁴⁰ Περιφέρεια Κρήτης (2013), Ετήσιος Απολογισμός Περιφέρειας Κρήτης, Ελληνική δημοκρατία

- Προσθήκη αιθουσών στο 10ο Γυμνάσιο Δ. Ηρακλείου (Περιοχή Γιοφυρος) (ΕΣΠΑ), Π/Υ 761.878,79 €
- Κατασκευή 2-θέσιου ολοήμερου Νηπιαγωγείου Αρχανών (ΕΣΠΑ), Π/Υ 1.145.170,84 €
- 1ο υποέργο : Ανέγερση 64ου Νηπιαγωγείου Ηρακλείου (Αγ.Ιωάννης), Δ.Ηρακλείου (ΕΣΠΑ), Π/Υ 1.686.006,76 €
- Αναβάθμιση - Ανακατασκευή και στατική ενίσχυση στο 1ο Λύκειο Ηρακλείου- (Καπετανάκειο), Συνολικό ποσό συμβάσεων:843.272,15 €(Έργα χρηματοδότησης Περιφέρειας Κρήτης)
- Προσθήκη αιθουσών διδασκαλίας στο 17ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου, Ποσό σύμβασης (με αναθεώρηση και ΦΠΑ 19%): 399.304,35 € (Έργα χρηματοδότησης Περιφέρειας Κρήτης)

Στην Περιφέρεια Χανίων:

- Ανέγερση 8ου Γυμνασίου Χανίων 5.150.000,00 € (ΕΣΠΑ)
- Προσθήκη Αιθουσών στο Δ.Σ. Παζινού Π/Υ 466.000,00 €

Στην Περιφέρεια Ρεθύμνης:

- Δημοπράτηση ανέγερσης 6θέσιου Δημοτικού σχολείου Γερανίου Δήμου Ρεθύμνης, (ΕΣΠΑ) Π/Υ 3.000.000 €
- Σε εκτέλεση το έργο Γυμνάσιο - Λύκειο Ατσιποπούλου, (ΕΣΠΑ) Π/Υ 8.000.000 €
- Ολοκλήρωση εκσκαφών του υπό ανέγερση σχολικού συγκροτήματος 5ου Γυμνασίου & 4ου Λυκείου Δ. Ρεθύμνης (Σταυρωμένος), (ΕΣΠΑ) Π/Υ 6.300.000 €

Στην Περιφέρεια Λασιθίου:

- Παραδόθηκαν το 1ο Δημοτικό Σχολείο Αγίου Νικολάου και το 2ο Δημοτικό Σχολείο Ιεράπετρας, τα οποία ανακαινίστηκαν και προστέθηκαν νέες αίθουσες στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013.⁴¹

---

⁴¹ Περιφέρεια Κρήτης (2013), Ετήσιος Απολογισμός Περιφέρειας Κρήτης, Ελληνική δημοκρατία

4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η περιφέρεια Κρήτης ήταν σε πολλές περιπτώσεις επωφελούμενη από τα επιχειρησιακά προγράμματα που έτρεχαν κατά τη διάρκεια της πενταετίας. Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η ενίσχυση της τουριστικής οικονομίας, καθώς και τα οφέλη που προήλθαν από την ανταγωνιστικότερη εικόνα των επιχειρήσεων είναι κάποια από τα χαρακτηριστικά που ενίσχυσαν την περιφέρεια Κρήτης τη πενταετία 2007-2013.

Τα έργα που αφορούν την περιφέρεια Κρήτης και έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ είναι τρεις και αφορούν και τις τρεις μεγάλες αντιπεριφέρειες της (Χανίων, Ρεθύμνου και Ηρακλείου). Τα έργα αυτά αντιμετώπισαν σοβαρά προβλήματα στην υλοποίηση του και εμφανίζουν σοβαρές καθυστερήσεις. Τα 2 από τα τρία έχουν δοθεί σε αναδόχους για την υλοποίησή τους, πράγμα που αποδύθηκε να αποτελεί σοβαρό θέμα. Οι επενδύσεις στις υποδομές απαιτείται να είναι προσαρμοσμένες στις ειδικές ανάγκες και στο επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης των σχετικών περιφερειών. Επιπλέον, οι προϋποθέσεις φαίνεται αδύνατο να τηρηθούν εξαιτίας της οικονομικής κρίσης.

Η διάθεση αποτελεσματικών, ευέλικτων, ασφαλών και καθαρών υποδομών μεταφορών μπορεί να θεωρηθεί απαραίτητη προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη, δεδομένου ότι βελτιώνει την παραγωγικότητα και τις προοπτικές ανάπτυξης των σχετικών περιφερειών μέσω της διευκόλυνσης της μετακίνησης των προσώπων και των αγαθών.

Ένα σοβαρό πρόβλημα είναι η έλλειψη πληροφοριών σχετικών με την πορεία εξέλιξης των έργων, εξαιτίας του γεγονότος ότι τα περισσότερα έργα των περιφερειών συνδέονται με την άσκηση περιφερειακής πολιτικής. Συνεπώς, δεν υπάρχει αντικειμενική ενημερωτική πλατφόρμα για την πορεία τους και ποια από όλα θα ολοκληρωθούν.

Συνοπτικά, οι επιδοτήσεις του ΕΣΠΑ φαίνεται να έπαιξαν σημαίνοντα ρόλο στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, αλλά και στην δημιουργία θέσεων εργασίας για την κατασκευή έργων πνοής για τον τόπο.

Κλείνοντας παραθέτονται οι εξής πληροφορίες με βάση τα νέα έργα που θα πραγματοποιηθούν την περίοδο 2014-2020 δίνοντας έμφαση στην προετοιμασία του νέου ΕΣΠΑ ανέφερε ότι ήδη έχουν προετοιμαστεί δέκα μελέτες για έργα υποδομής στο Ρέθυμνο και ότι «στόχος της Περιφέρειας είναι στη νέα προγραμματική περίοδο μέχρι την άνοιξη να είμαστε έτοιμοι με 50 μελέτες για να έχουμε ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πλάνο».⁴²

---

⁴² <http://www.patris.gr/articles/249645?PHPSESSID=#.Uo8nTcoyLDc>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 6ης Οκτωβρίου 2006 για τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για τη συνοχή (2006/702/ΕΚ)
- ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2007 – 2013, υπουργείο οικονομικών (1/2007)
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ (2013), Ετήσιος Απολογισμός Περιφέρειας Κρήτης, Ελληνική δημοκρατία

Ξένα

- Regulation (EC) No 1080/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on the European Regional Development Fund and repealing Regulation (EC) No 1783/1999
- Regulation (EC) No 1082/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC)
- Council Regulation (EC) No [1083/2006](#) of 11 July 2006 laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and repealing Regulation (EC) No 1260/1999

Websites

- <http://www.espa.gr/el/Pages/staticWhatIsESPA.aspx>
- <http://www.minfin.gr/portal/>
- http://europa.eu/index_el.htm
- http://www.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_kathremote_1_14/10/2013_523061
- <http://www.gsrt.gr/central.aspx?sId=10813341110616461444510>
- <http://www.crete.gov.gr/index.php?lang=el>
- http://et.diavgeia.gov.gr/f/perifereia_kritis

- <http://www.fcnet.gr/gr/overview/?id=40>
- <http://newpost.gr/tag/%CE%95%CE%A3%CE%A0%CE%91>
- <http://flashnews.gr/>
- http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24234_en.htm
- <http://www.historical-museum.gr/>
- www.naftemporiki.gr
- http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24234_el.htm
- http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24232_el.htm
- [http://www.eyekt.gr/\(S\(dtv0cy451nbdaa45xm4t3vvy\)\)/eye/bannerIn.swf?xmlPath=contact.xml](http://www.eyekt.gr/(S(dtv0cy451nbdaa45xm4t3vvy))/eye/bannerIn.swf?xmlPath=contact.xml)
- <http://www.ypes.gr/el/Ministry/Actions/DiethEuroThemOTA/ProgramSynergas/EUROOMILEDASFYNEOES/>
- http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24235_el.htm
- http://www.espa.gr/el/Pages/staticImplementationProgramsControl.aspx?leftmenu_id=326
- http://www.espa.gr/el/Pages/staticGraphicalRepresentation.aspx?leftmenu_id=staticOperationalCorretalionOfAuthorities.aspx
- <http://www.espa.gr/el/Pages/staticWhatIsESPA.aspx>
- www.edulll.gr/wp-content/uploads/.../ODHGOS_SDE_3H-EKDOSH.doc
- www.espa.gr/elibrary/Alieia_Odigos_SDE.doc
- www.edulll.gr/wp-content/uploads/.../ODHGOS_SDE_3H-EKDOSH.doc
- http://www.espa.gr/el/Pages/staticCashFlowsPaymentRequest.aspx?leftmenu_id=staticOperationalCorretalionOfAuthorities.aspx
- http://www.espa.gr/el/Pages/staticReceiptAndPaymentOfCommunityParticipation.aspx?leftmenu_id=staticOperationalCorretalionOfAuthorities.aspx
- <http://www.ekim.gr/consultations/01.php>

- <http://www.historical-museum.gr/>
- <http://www.cretanethnologymuseum.gr/imke/html/gr/intro.html>
- <http://et.diavgeia.gov.gr/f/yppot/ada/BON3Γ-6ΗΠ>
- <http://flashnews.gr/page.ashx?pid=3&aid=78595&cid=3>
- <http://www.chania.gr/press-release/arxeio2012/sof.html>
- <http://www.chania.gr/search.html?q=δήμου&pg=290>
- <http://www.crete.gov.gr/index.php?lang=el#.UizVBsoyLDc>
- <http://static.diavgeia.gov.gr/doc/4A9HEX-Ω1>
- <http://www.flashnews.gr/page.ashx?pid=2&cid=3&pi2104471386=259&pi2104648635=1919>
- <http://www.flashnews.gr/page.ashx?pid=3&aid=139889&cid=304>
- <http://www.yme.gr/index.php?tid=21&aid=3066>
- <http://static.diavgeia.gov.gr/doc/ΒΛΓΓ1-ΑΡΤ1>